

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A jubiláló Műegyetem*

Forrás: .....

Pesti Hírlap

Bp.

1922. 4. 13

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

378

Hely

Idő

1782/1922

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. c.

A jubiláló Műegyetem.

A budapesti József-műegyetem az idén kettős jubileumot ünnepelhet: száznegyven esztendeje áll fenn, mint műszaki iskola és ötven éve annak, hogy műegyetem vagyis politechnikum lett. Keletkezése voltaképpen Mária Terézia kordra esik, amikor a királyné az egyetemet Nagyszombatról Budára hozta. Mária Terézia az iskolákat kivette a jezsuiták kezéből és államosította azokat. „Az eltörölt Jézus Társaságnak minden ingó és ingatlan vagyonát, mely rendelkezésünk alá jutott, a tanulmányi alapnak és a nyilvános iskoláknak adtuk hozományul igen kedves birodalmunkban és a hozzá kapcsolt tartományokban” — mondta maga a királyné. Az egyetemet kibővítette és a budai királyi kastélyba helyezte el ideiglenesen, amelyet a törökök pusztítása után Mária Terézia építtetett fel.

A királyné voltaképpen már 1780-ban megalapította a rajziskolát, de a műszaki iskola valójában csak az 1782-ik évben keletkezett, mint az egyetem bölcsészeti fakultásának egyik kiegészítő része, ahol dolata voltaképpen még báró Eötvös József közoktatásiügyi miniszternek volt az eszméje, de valójában Pauler Tivadar, majd Trefort Ágoston fejlesztette az intézetet európai színvonalra.

1872-ben a József-műegyetemet áthozták Budapestre. Abban a kétemeletes épületben helyezték el, amely a Lónyay- (akkor Nyul-utca) és Csillag-utca sarkán ma is fennáll. Itt már olyan tanárok tanítottak, mint Wartha, Kruspér, Nendwich, Kriesch és Krndl s a kikerült mérnökök már akkor is európai hírű, megbízható, kiképzett szakemberek voltak, holott a helyiségek, laboratóriumok és szertárak épenséggel nem voltak valami mintaszerűek.

1883-ban nyitották meg azután a régi Kunewalder-telken az új műegyetemet. Steindl Imre, az országház zseniális építője, tervezte, de valóságos szatira volt, hogy a mérnöki iskola háza másoda elpuskázott épület volt. Még csak nyilvános épülethez méltó monumentális homlokzata sem volt, úgy hogy ezt belátva, megteremtették a budai új műegyetemet, amelynek főépülete pompás műépítészeti alkotás és melyet 1909-ben nyitottak meg.

hiszen a politechnikum és a hadi akadémia „erántárosi hazinyomda 1922” lett felírásukban sem valami különös királyi kegyelmet, sem kitűzött céljaik végrehajtására költségeket nem kértek”, hiába volt, a kérdést el kellett ejteni. 1841-ben azután egy bizottságot küldöttek ki a magyar tanításügy reformálására, melynek báró Mednyánszky Alajos és Lonovics József püspök voltak a legmunkásabb tagjai; ez a bizottság újra felveti a kérdést, úgy hogy 1844-ben V. Ferdinánd király rendeletet bocsátott ki, amelynek alapján ipariskolát alapítottak. Ezt József nádor után József ipartanodának nevezték el; ez az ipariskola fejlődött és alakult át lassankint műegyetemmé, azért nevezik ma is József-műegyetemnek.

A József ipariskolát a nádor jubileumára 1846-ban nyitották meg, színhelye még mindig Buda volt. Csakis az önkény-uralom idején kezdtek reá gondolni hogy a műszaki tudást jobban kellene fejleszteni és így 1857-ben az ipartanodát külön mérnöki osztályt rendeztek be, melyen már géptant, kémiát s egyéb műszaki tárgyat is tanítottak. Hat évvel később már különvált a mérnöki iskola, de egyetemi rangra csakis 1871-ben emelték. A műegyetem gondolatát az intézetet európai színvonalra.

1872-ben a József-műegyetemet áthozták Budapestre. Abban a kétemeletes épületben helyezték el, amely a Lónyay- (akkor Nyul-utca) és Csillag-utca sarkán ma is fennáll. Itt már olyan tanárok tanítottak, mint Wartha, Kruspér, Nendwich, Kriesch és Krndl s a kikerült mérnökök már akkor is európai hírű, megbízható, kiképzett szakemberek voltak, holott a helyiségek, laboratóriumok és szertárak épenséggel nem voltak valami mintaszerűek.

1883-ban nyitották meg azután a régi Kunewalder-telken az új műegyetemet. Steindl Imre, az országház zseniális építője, tervezte, de valóságos szatira volt, hogy a mérnöki iskola háza másoda elpuskázott épület volt. Még csak nyilvános épülethez méltó monumentális homlokzata sem volt, úgy hogy ezt belátva, megteremtették a budai új műegyetemet, amelynek főépülete pompás műépítészeti alkotás és melyet 1909-ben nyitottak meg.

A műegyetem európai hírű; mérnöki, építészeti, gépészeti és vegyészeti, újabban közgazdasági szakosztálya van, hallgatóinak száma pedig háromezernél körül váltakozik.

V. J.